

ШЕШІМ

03.10.2023

Астана қаласы

РЕШЕНИЕ

№ 87/10-VIII

город Астана

Астана қаласының аумағындағы
жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстай
және қорғау қағидаларын бекіту туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және езін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 1-тармағының 4-3) тармақшасына, 7-бабына сәйкес, Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрінің «Елді мекендердің жасыл екпелерін жасау, күтіп-балтау және қорғаудың ұлгілік қағидаларын бекіту туралы» 2023 жылғы 23 ақпандағы № 62 бүйрүғына сәйкес, Астана қаласының мәслихаты ШЕШТІ:

1. Астана қаласының аумағында жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстай және қорғау Қағидалары осы шешімнің қосымшасына сәйкес бекітілсін.

2. Мыналардың:

1) Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2020 жылғы 30 қыркүйектегі № 537/73-VI «Нұр-Сұлтан қаласының аумағында жасыл жалектерді күтіп-ұстай және қорғау қағидаларын бекіту туралы» (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 89484 болып тіркелген) шешімінің;

2) Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2022 жылғы 30 наурыздағы № 160/23-VII «Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2020 жылғы 30 қыркүйектегі № 537/73-VI «Нұр-Сұлтан қаласының аумағында жасыл екпелерді күтіп-ұстай және қорғау Қағидаларын бекіту туралы» шешіміне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 27496 болып тіркелген) шешімінің күші жойылды деп танылсын.

3. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Астана қаласы
мәслихатының төрағасы

Е. Каналимов

Астана қаласы мәслихатының
2023 жылғы 3 қазандағы
№ 87/10-VIII шешіміне қосымша

Астана қаласының аумағында жасыл екпелерді жасау,
күтіп-баптау және қорғау қағидалары

1-тaraу. Жалпы ережелер

1. Осы Астана қаласының аумағында жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстau және қорғау қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Өсімдіктер дүниесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 4-тармақшасына, Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрінің «Елді мекендердің жасыл екпелерін жасау, күтіп-баптау және қорғаудың ұлгілік қағидаларын бекіту туралы» 2023 жылғы 23 ақпандады № 62 бүйрығына сәйкес өзірленді және Астана қаласының аумағында жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстau және қорғау тәртібін айқындайды.

2. Қағидалар мемлекеттік орман қоры участеклерінде және республикальық және жергілікті маңызы бар ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда, жеке тұрғын үй аумақтарында, саяжай участеклерінде өсетін жасыл екпелерге қолданылмайды.

3. Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) абаттандыру – сол немесе өзге аумақты құрылыш және мақсаты бойынша қалыпты пайдалану үшін жарамды жағдайға келтіру, халықтың дені сау, жайлы және мәдениетті өмір сүру жағдайын жасау мақсатында жүзеге асырылатын жұмыстардың (аумақтарды инженерлік дайындау және қауіпсіздігін қамтамасыз ету, жолдарды салу, коммуникациялық желілерді және сумен жабдықтау, көріз, энергиямен жабдықтау құрылыштарын, жабындар құрылғыларын дамыту, монументті өнердің шағын сәулелеттік нысандары мен объектілерін орналастыру, көгалдандыруды жобалау, шу деңгейін азайту, микроклиматты жақсарту, аяа бассейнін, ашық су айдындары мен топырақты ластанудан қорғау бойынша) және көрсетілетін қызмет (аумақтарды құрғатуға және көгалдандыруға тазалау, жинау, санитариялық тазалау бойынша) жиынтығы;

2) ағаштарды кесу – «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) 2-қосымшаның 159-тармағына сәйкес уәкілетті органның рұқсаты бойынша жүзеге асырылатын ағаштарды кесу жөніндегі жұмыс;

3) ағаштар мен жасыл екпелерді қайта отырғызу – уәкілетті орган айқындаған участеклерде жүзеге асырылатын ағаштар мен жасыл екпелерді қайта отырғызу жөніндегі жұмыс;

4) дендрологиялық жоспар – құрылыш салу аймағын ескере отырып, көгалдардың, алаңдардың, жолдардың, су айдындарының ашық участеклерімен

үйлесімділікте өсіп тұрған және отырғызылуы жоспарланып отырған ағаш-бұта өсімдіктерінің жасыл екпелерінің сандық және түрлік құрамы көрсетілген жасыл екпелерді орналастырудың схемалық құжаты;

5) жалпыға ортақ жерлер – аландар, көшелер, тротуарлар, өтпе жолдар, жолдар, жағалаулар, саябақтар, скверлер, қала ормандары, бульварлар, су айдындары, жағажайлар, зираттар және халықтың мұқтаждықтарын қанағаттандыруға арналған өзге де объектілер (жалпыға ортақ инженерлік жүйелер) орналасқан және оларға арналған жерлер;

6) жасарту – қаңқалы және жартылай қаңқалы бұтақтарды қатты қыскарту, өркендерді сирету және реттеу, бас жағы мен бұталардың құрғау салдарынан өзінің декоративтік сапасын жоғалтқан, сау дінді және сұнгекті жасарту үшін жарамды ересек ағаштардың кемінде 3,5 метр биіктіктең бұталарын кесу;

7) жасыл алқап – түрлік құрамына қарамастан кемінде 0,125 га аумақта кемінде 50 дана ағашы бар көгалдандырылған аумақ;

8) жасыл екпелер – Астана қаласының аумағында қорғаныштық, санитарлық-гигиеналық, әлеуметтік, эстетикалық және өзге де функцияларды орындайтын ағаш-бұта және шөптесін өсімдіктердің екпелері;

9) астананың «Санитарлық қорғау жасыл аймағы» – қала аумағын қоршап тұрған және қорғаныс, мәдени-сауықтыру, рекреациялық және туристік функцияларды орындайтын аймақ;

10) жасыл екпелерді жою – жасыл екпелердің өсуінің тоқтауына әкелетін зақымдану;

11) жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстау және қорғау – жасыл екпелерді, көгалдандырылған аумақтар мен жасыл алқаптарды құруға, сақтауға және молықтыруға (оның ішінде кесілген жасыл екпелерді өтемдік қалпына келтіруге) бағытталған құқықтық, әкімшілік, ұйымдастыруыштық және экономикалық шаралар жүйесі;

12) жасыл екпелерді сақтау – абаттандыру және құрылым жүмыстарының нүктесіне түсетін, аса құнды екпелердің тұқымдарын сақтауға бағытталған іс-шаралар кешені;

13) жасыл екпелерді орман-патологиялық зерттеу – зиянкестердің (жәндіктердің) болуын арнайы зерттеу, ауру белгілері мен ошақтарының болуын, діндерде, тамыр жүйесі мен ұшарбаста зең ауруларымен (паразиттермен) зақымдану белгілерінің болуын анықтау. Егер екпелердің 50 (елу) %-дан астамы аурулардан зақымданған болса, онда олар міндетті түрде кесілуі тиіс;

14) жасыл екпелерді түгендеу (тал басын қайта есептеу) – көгалдандыру объектілерінің сандық және сапалық сипаттамаларын толық сипаттай отырып, оларды есепке алу жөніндегі іс-шаралар кешені, сондай-ақ жоспарлы негізде әрбір көгалдандыру элементін графикалық бейнелеу;

15) жасыл екпелер тізілімі – жасыл екпелердің типтері, түрлік құрамы, алаңының көлемі, жай-күйі және орналасуы туралы деректер жиынтығы;

16) жеке тұрғын үй – үй маңындағы участкеде орналасқан және шаруашылық және басқа да құрылыштармен және жасыл екпелермен бірге азаматтың меншігіндегі, жеке (отбасында) тұруға арналған үй;

17) заңсыз кесу – уәкілетті органның рұқсатынсыз жүзеге асырылатын ағаштарды кесу;

18) көгалдандырылған аумақтар – шығу тегі табиғи өсімдіктер орналасқан, жасанды жолмен жасалған бау-саябақ кешендері мен объектілері, бульварлар, скверлер, көгалдар, гүлзарлар орналасқан жер участкесі;

19) көгалдандыру жөніндегі үйім – шарт негізінде елді мекен аумағындағы жасыл еспелер мен жалпыға ортақ пайдаланылатын көгалдандырылған аумақтарды көгалдандыру, күтіп-ұстай, күту жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлға;

20) көгал – шөп жамылғысы мен басқа да өсімдіктерді қамтитын, тротуардан, тұрақ қалталарынан, тұрақтардан және жолдың өзге де элементтерінен жиектас таспен және (немесе) әшекейлі қоршаумен қоршалған абаттандыру элементі (жер участкесі);

21) күтіп-баптау жөніндегі жұмыстар – топырақтың, өсімдіктердің жерасты және жерусті беліктеріне күтім жасау (коректендіру, суару, қопсыту, санитарлық-профилактикалық іс-шаралар);

22) мәжбүрлі тұрде кесу – апattyқ және төтенше жағдайларды жою кезінде уәкілетті органның келісімінсіз ағаштарды кесу;

23) өтемдік отырғызу жоспары – отырғызудың сандық бөлігін, тұқымдық құрамын, көлемін, күнтізбелік мерзімін, сондай-ақ жоспарлы негізге орайластырылған отырғызуды орналастырудың графикалық схемасын қамтитын кесуге ұшыраған ағаштарды отырғызу жоспары;

24) өтемдік отырғызу – уәкілетті орган дендрологиялық жоспарға сәйкес айқындаған арнайы участкелерде кесілген ағаштардың орнына отырғызу;

25) өтпе жол – тұрғын үйлер мен қоғамдық ғимараттарға, мекемелерге, кәсіпорындарға, шағын аудандар, орамдар, елді мекендер ішіндегі құрылыш объектілеріне көлік құралдарының кіруін қамтамасыз ететін жол элементі;

26) санитариялық кесу – апattyқ жағдайлар туғызатын (электр беру желілерінде, газ құбырларында жатқан, ғимараттардың шатырын бұзатын, жол жүрісі қауіпсіздігіне қатер төндіретін) ауру, құрғап бара жатқан, құрғақ және зақымдалған бұтақтарды кесу;

27) санитариялық мақсатта ағаш кесу – жасыл екпелердің санитариялық жай-күйін жақсарту мақсатында жүргізілетін ағаш кесу (ішінара, жаппай), бұл кезде ауру, зақымданған, қурайтын және қураган ағаштар кесіледі;

28) тротуар – жаяу жүргіншілердің журуіне арналған, жолдың журу бөлігімен шектесетін немесе одан көгалмен немесе арық жүйесімен бөлінген жолдың элементі;

29) уәкілетті орган – жасыл екпелердің күтіп-ұстай және қорғау мәселелерін реттеу саласындағы функцияларды жүзеге асыратын жергілікті атқарушы органның құрылымдық бөлімшесі;

30) ұшарбасты қалыптастыру – белгілі бір эстетикалық түр беру және жасыл екпелердің жасарту мақсатында олардың солып қалуына әкеп

соқтырмайтын, пішіндеуге келетін бұтақтар мен өркендерді, жекелеген ағаштарды, бұталарды және жолдағы екпелерді кесу;

31) шағын сәулет нысандары – декоративтік сипаттағы және іс жүзінде пайдаланылатын объектілер (мұсіндер, фонтандар, барельефтер, гүл құмыралары, павильондар, күркелер, отырғыштар, құтылар, балалар ойындары және ересектердің демалысына арналған жабдықтар мен конструкциялар);

32) іргелес аумақ – ғимараттар, құрылыштар, қоршаулар, құрылыш алаңшаларының, сауда, жарнама объектілеріне және заңды немесе жеке тұлғалардың теңгеріміндегі, меншігіндегі, иелігіндегі, жалға алуындағы басқа объектілер шекараларына тікелей (периметрі бойынша 5 метр шекарадағы) жанасып жатқан аумақ.

2-тарау. Жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстau және қорғau тәртібі

4. Барлық санаттар мен түрлердегі көгалданырылған аумақтар Астана қаласының шекараларындағы көгалданыру жүйесін құрайды, елорданың жасыл қорына кіреді және мемлекеттік орман қоры участеклерінде және республикалық және жергілікті маңызы бар ерекше қоргалатын табиғи аумақтарда, жеке тұрғын үй мен жеке қосалқы шаруашылық аумақтарында, саяжай участеклерінде өсетін жасыл екпелерді қоспағанда, рекреациялық, орта құрайтын және санитариялық-қорғаныш функцияларын орындайды.

5. Жасыл желеңтерді құруды Астана қаласы аудандары әкімдерінің аппараттары ғылыми үйымдардың ұсынымдары негізінде жүзеге асырады.

Жер участеклерінің меншік иелері және (немесе) жер пайдаланушылар оларда орналасқан жасыл екпелерді сау күйінде күтіп-ұстайды және олардың сақталуын, қорғалуын және күтіп-баптау жөніндегі жұмыстарды өз қаражаты есебінен қамтамасыз етеді.

6. Үәкілетті органның жасыл екпелер алып жатқан аумақтарда, оның ішінде саябақтарда, скверлерде, бульварларда, үйымдардың санитариялық-қорғаныш аймақтарында және өзге де өнеркәсіптік объектілерде құрылыш салу немесе оларды реконструкциялау туралы шешімдер қабылдауы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес және қоғамдық тындауларды міндетті түрде өткізу арқылы жүзеге асырылады.

7. Астана қаласының жасыл қорын дамытудың негізгі мақсаттары, функциялары:

экологиялық теңгерімді сақтау;

оңтайлы температуралық режимді сақтау, оның ішінде жазғы кезенде;

аяу ылғалдылығын сақтау;

ластанған ауаның адсорбциясы (пайдаланылған газдар, кәріз, өрттер, жинақталған коммуналдық қалдықтардың иісі және ауаны ластаудың басқа көздері);

белгілі бір аумақта ластануды және басқа да теріс әсер ету нысандарын сініру, тазарту, өзгедей жою;

сәндік-эстетикалық, қолайлы өмір сүру ортасын қалыптастыру болып табылады.

8. Жасыл қор мен қоршаған ортаны қорғау және сауықтыру жөніндегі шараларды азаматтар, лауазымды және занды тұлғалар Қағидаларға сәйкес жүзеге асырады.

9. Қаланың көгалдандырылған аумақтарын дамыту дендрологиялық жоспарға сәйкес жүргізіледі.

10. Көгалдандыру объектілері Астана қаласының Бас жоспарына сәйкес ортақ пайдаланылатын жерлерде құрылады.

11. Рекреациялық аймаққа жататын ортақ пайдаланудағы жер аумағында рекреациялық аймақтың жұмыс істеуіне тікелей байланысты емес жаңа өнеркәсіптік, коммуналдық және қойма объектілерін, тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы ғимараттар мен құрылыштарды орналастыруға (салуға) және жұмыс істеп тұрғандарын кеңейтуге жол берілмейді.

12. Объектілерді жобалау және салу кезінде құрылыш-монтаждау жұмыстары болжанатын участкенің аумағында бар жасыл екпелерді барынша сақтай отырып, объектіні салуға берілген жер участкесін көгалдандыруды көздеу қажет.

3-тaraу. Жасыл екпелерді есепке алуды жүргізу тәртібі

13. Жасыл екпелердің барлық түрлері:

қаланың шекарасында орналасқан жасыл екпелерді түгендеу және орман-патологиялық зерттеу, жеке тұрғын үй, жеке қосалқы шаруашылық аумақтарында, саяжай участкелерінде және зират участкелерінде өсетін жасыл желектерді қоспағанда;

Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жасыл екпелердің жерсінү актісін толтыру;

жасыл екпелер тізілімін жүргізу;

дендрологиялық жоспарды өзірлеу;

санитариялық-корғау жасыл аймақтың аумағында түгендеу Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2012 жылғы 19 қазандығы № 17-02/532 Бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2012 жылды 23 қарашада № 8095 тіркелген) Орман дақылдарына, питомниктерге, орманның табиғи жаңауына жәрдемдесу шаралары жүргізілген және мемлекеттік орман қорында табиғи өсуге қалдырылған аландарға түгендеу жүргізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

14. Жалпыға ортақ пайдаланылатын жерлердегі жасыл екпелерді түгендеу және орман-патологиялық зерттеу жүргізу жөніндегі қызметтер шарттық негізде жергілікті бюджет есебінен және (немесе) басқа да қаржыландыру көздері есебінен жүргізілуі мүмкін.

15. Үәкілетті орган жасыл екпелерді түгендеу және орман-патологиялық зерттеу материалдарының көшірмесін жасыл қормен жұмыс істеу кезінде ұсыным ретінде пайдалану үшін тиісті ауданың әкімінің аппаратына жасыл екпелерді түгендеу және орман-патологиялық зерттеу жұмыстары аяқталғаннан кейін 30 жұмыс күн аралығында жіберіледі.

16. Жасыл екпелерді есепке алу нәтижелерін көрсететін құжаттар ресімделген түгендеге, орман-патологиялық зерттеу материалдары, сондай-ақ электрондық және қағаз жеткізгіштерде жасалатын дендрологиялық жоспарға енгізілген өзгерістер болып табылады.

17. Есепке алған жасыл екпелер Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жасыл екпелер тізіліміне енгізіледі.

18. Жасыл екпелердің тізілімі мен есебін уәкілетті орган қағаз және электрондық жеткізгіштерде жүргізеді.

19. Жасыл екпелерді есепке алуды жүргізу мыналарды қамтиды:

1) жасыл екпелердің саны, түрлік құрамы және жай-күйі туралы дұрыс деректерді есепке алу және алу;

2) жасыл желектерді қорғау, сақтау және көгалдандырылған аумақтарды дамыту саласындағы Астана қаласы саясатының негізгі бағыттарын айқындау;

3) халықты және мұдделі тұлғаларды Астана қаласының аумағындағы жасыл екпелердің саны, жай-күйі және қоршаған орта туралы дұрыс ақпаратпен қамтамасыз ету;

4) Астана қаласының аумағындағы жасыл екпелердің жағдайын талдау;

5) жалпыға ортақ пайдаланылатын орындарда жасыл екпелерді тиімді басқару үшін бірыңғай ақпараттық база құру, оның ішінде жасыл екпелер санының қолданыстағы құрылышы және санитариялық нормаларға сәйкестігін белгілеу;

6) көгалдандырылған аумақтарды күтіп-ұстau, күрделі жөндеу және оларды қайта жаңарту жөніндегі жұмыстарды регламенттеу;

7) көгалдандырылған аумақтардың меншік иелерін айқындау және олардың сақталуы мен жай-күйіне жауапты заңды және жеке тұлғаларды белгілеу;

8) қаланың көгалдандырылған аумақтарын ұтымды пайдалануды ұйымдастыру;

9) көгалдандыру жобаларын, күтім жасау жөніндегі іс-шаралар жоспарларын жасыл екпелерді күтіп-ұстau, күтіп-балтау және пайдалану жөніндегі ұсынымдар әзірлеу.

20. Дендрологиялық жоспарды Астана қаласының шекарасы шегінде құрамында экологтары және (немесе) дендрологтары бар дендрологиялық зерттеулер қызметтерін көрсететін ұйымдарды тарта отырып, уәкілетті орган әзірлейді.

21. Дендрологиялық жоспар екі бөліктен турады.

Бірінші бөлім – картографиялық бейнеден тұратын, онда әрбір жасыл екпеге реттік нөмір беріледі және қайта есептеу ведомосымен сүйемелденеді. Картографиялық бейнеде жасыл екпелерден басқа, көшелерді, жолдарды (журу бөлігін) қоса алғанда, құрылыш салу аймағын және жалпыға ортақ пайдаланылатын орындарды ескере отырып, көгалдардың, аландардың, жолдардың, су айдындарының ашық участкелері көрсетіледі.

Екінші бөлім – сипаттама, онда көгалдандырылған объектінің сәйкестендіру сипаттамалары, дендрологиялық жоспардың сәйкестендіру

сипаттамалары, өсіп тұрған жасыл екпелердің сандық және түрлік құрамы көрсетіледі. Мынадай:

кесу үшін (ауру, кепкен);
қайта отырғызуға арналған;

өндемеген жер бедерінің рельефі, жасыл екпелер өсетін топырақтың құрамы деген белгілер көрсетіле отырып сипатталады.

22. Дендрологиялық жоспардың ауқымы 1:10000.

23. Дендрологиялық жоспар электрондық және қағаз жеткізгіштерде жасалады және сақталады және уәкілетті органның ресми интернет-ресурстарында жарияланады.

24. Дендрологиялық жоспар бес жылда бір рет жасалады және оны кейін уәкілетті орган түзетеді.

25. Бес жыл өткен соң климаттық ерекшеліктерге, Астана қаласының немесе оның бөлігінің жоспарлау құрылымы мен сәулеттік бейнесінің қалыптасуына байланысты жаңа дендрологиялық жоспар жасалады және бекітіледі.

4-тaraу. Жасыл екпелерді күтіп-ұстau және қорғau жөніндегi шаралар

26. Жасыл екпелерді күтіп-ұстau мыналарды қамтиды:

- 1) отырғызу шүңқырлары мен траншеялардағы топырақты жерді ауыстыру, жасыл екпелерді отырғызу және оларды күтіп-баптау;
- 2) ағаштардың дінгек қуысын орнатумен қыртыстарды қопсыту, жасыл қоршамды қию, ағаштардың діңін көтеру, ағаш өскіндерін жою;
- 3) гүлзарлар, көгалдарды орналастыру, арамшөптерді отау, шөптерді шабу, қыскы кезенде жауып ұстau;
- 4) вегетациялық кезенде жасыл желектерді суару;
- 5) ұшарбасты қалыптастыру;
- 6) қаңқалы және жартылай қаңқалы бөліктерін сақтай отырып, ағаш-бұта өсімдіктерінің биологиялық ерекшеліктерін негізге ала отырып жүргізілетін жасарту;
- 7) тыңайтқыш енгізу;
- 8) жасыл екпелердің зиянкестерімен және ауруларымен күрес;
- 9) апаттық, кураған ағаштар мен бұталарды санитариялық кесу, түбірлерді жүзу;
- 10) жасыл екпелердің жай-күйіне мониторинг ұйымдастыру;
- 11) ағаштың қуысын тазалау және пломбалау, ағаштың кесілген жерлерін майлы баяумен өндеу;
- 12) өсімдік әлемін өрттен қорғau;
- 13) өсімдік түрлерінің, олардың популяциясы мен қауымдастықтарының зақымдануының немесе жойылуының алдын алу және жолын кесу;
- 14) қоғамдастықтардың өсімдіктер дүниесін қорғau, қорғau, қалпына келтіру және пайдалану саласындағы ғылыми зерттеулерді (жұмыстарды) ұйымдастыру;

15) өсімдіктер дүниесін сақтауды насихаттау, қоғамда қоғамдастықтардың экологиялық мәдениетін қалыптастыру.

27. Жасыл екпелерді күтіп-ұстауды және қорғау жүзеге асырады:

- 1) жалпыға ортақ пайдаланылатын жерлерде – қала аудандары әкімдерінің аппараттарымен;
- 2) саябақтар мен скверлерде меншік иелеріне немесе меншік иесі уәкілеттік берген тұлғаға жүктеледі;
- 3) өнеркәсіптік кәсіпорындардың аумағында және басқа да меншік объектілерінде, сондай-ақ бөлінген және бекітілген аумақта және – осы объектілердің меншік иелеріне немесе пайдаланушыларына жүктеледі;
- 4) құрылым-монтаждау жұмыстарына бөлінген аумақтарда – тапсырыс берушіге жүктеледі.

28. Ағаштарды жасарту және тығыз өсетін ағаштарды жүқарту жөніндегі іс-шаралар жыл бойы кезеңнен, шырын ағынынан, сондай-ақ күндізгі ауа температурасы минус 10 градустан төмен емес кезеңнен басқа жүргізіледі.

29. Жасыл екпелерді қайта отырғызу жыл бойы оларды сақтау, қорғау және қарқынды күтім жасау бойынша қажетті шараларды сақтай отырып жүзеге асырылады. Жапырақты және қылқан жапырақты ағаштардың тиімді жерсіндіру мақсатында оларды күз басталғаннан бастап ерте көктемге дейінгі кезеңде қайта отырғызылады.

30. Жұмыстарды жүргізу кезінде құрылым-ұйымдары құрылым-салуға немесе құрылым-жұмыстарын жүргізуге бөлінген жер участкесінде орналасқан жасыл екпелердің сақталуын қамтамасыз ететін мынадай іс-шараларды орындауды:

1) құрылым алаңдарының қоршауы ағаштар мен бұталар олардың шегінен тыс қалатында етіп орнатылады. Құрылым алаңында қалған әр ағаштың немесе ағаштар тобының айналасында ағаштың діңі мен ұшарбасын закымданудан сақтауды қамтамасыз ететін жеке қорғаныс жасалады. Ағашты-бұталы өсімдіктерді сақтау мақсатында тәменгі және жоғарғы ұшарбастарды ішінара кесуге, діндерді байлауға, бұталардың ұшарбастарын байлауға жол беріледі;

2) сақталатын ағаштарды қоршауларды, шырақтарды және өзге де заттарды бекіту үшін бағаналар ретінде пайдалануға және закым келтіруге жол берілмейді;

3) ағаштардың тамырларын жалаңаштауға және дің маңындағы шеңберлерді топырақпен, құрылым материалдарымен және қоқыспен көмуге жол берілмейді;

4) жасыл еспелер ауданында жолдарды, тротуарларды және басқа да құрылымтарды реконструкциалау және салу кезінде бұрыннан барларға қарсы тік белгілерді өзгертуге жол берілмейді. Тамыр жүйесін толтыру немесе жалаңаштау мүмкін болмаған жағдайда, жобалар мен сметаларда ағаштардың қалыпты өсу жағдайларын сақтау үшін тиісті құрылғылар қарастырылған;

5) машиналардың көгалдарда тұруына, құрылым материалдарын жинап қоюға, жанар-жағармай материалдарын, лас қалдықтарды төгуге жол берілмейді;

6) кірмежолдар мен көтергіш крандарды орнатуға арналған орындар жасыл еспелерден тыс орналастырылады және ағаштардың орнатылған қоршауларын бұзбайды;

7) ағаштар мен бұталардың тамыр жүйесі аймағында қазу жұмыстарын тамыр жүйесіне зақым келтірмей, негізгі қаңқа тамырлары орналасқаннан төмен жүргізеді;

8) жаңа құрылыштың барлық участеклерінде жоғарғы өсімдік топырағын сақтайды, оны алууды және құрылым алаңының шеттерінде үймеледі жүргізеді. Бұрғыланған өсімдік топырағы аумақтарды көгалдандыру кезінде пайдаланылады және (немесе) көгалдандыру жөніндегі ұйымға беріледі.

31. Тротуарлар мен өтпе жолдарды асфальттау, төсеу, тақталармен жабу жұмыстарын жүргізу кезінде ағаштың айналасында кемінде диаметрі 1,2 метр жақын аралық шенбер қалдырылады.

5-тaraу. Астана қаласының аумақтарын көгалдандыру жөніндегі үәкілетті органның жұмыс жоспары

32. Жалпыға ортақ пайдаланылатын аумақтарда көгалдандыру, жасыл екпелерді отырғызу бюджеттің түрлі деңгейлері қаражаты есебінен, сондай-ақ өзге де қаржыландыру көздері есебінен жүргізілуі мүмкін.

33. Жалпыға ортақ пайдаланылатын аумақтарда көгалдандыру жұмыстарын жүргізу үшін аудан әкімдіктері мынадай жұмыстардың бір түріне немесе бір мезгіл түрлеріне ақау актісін дайындайды:

1) жасыл екпенің мекенжайын (орналасқан жерін), түрін, оның сипаттамаларын (діңнің диаметрі, биіктігі, жай-күйі және басқалары) көрсете отырып, болжанып отырған қураған ағашты кесу бойынша көлемді айқындау;

2) нақты участекке жоспарланған жаңа жасыл екпелердің көлемін анықтау (жасыл екпенің түрі мен атауы, отырғызу мерзімі);

3) түрі мен сипаттамаларын, отырғызу мерзімдерін айқындағы отырып, өтемдік жасыл екпелер орналасатын участекнің жоспарын айқындау;

4) ағаштың орналасқан жерін, көлемін (санын) көрсете отырып, түбірлерін қопарып қазып алу көлемін айқындау.

34. Үәкілетті орган жасыл екпелерді сатып алуға, оларды тасымалдауға, тыңайтуға, суаруға, топырақты тасымалдауға, механикаландыруға және жұмыс күшіне, сондай-ақ жаңадан отырғызылған жасыл екпелерді жерсіндіру үшін кейін күтіп-бағтауға жұмсалатын шығындардың құнын айқындағы отырып, еркін нысандағы ақау актісін іске асыру мақсатында жұмыс көлемін айқындау үшін шығындар калькуляциясын жасайды.

35. Инженерлік желілерге (электрмен жабдықтау, жарықтандыру, сумен жабдықтау, жылумен жабдықтау) қатысты жасыл екпелерді кесу және/немесе қураған ағаштарды кесу бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде кемінде үш жұмыс құні бұрын инженерлік желілердің меншік иелерімен жұмыстарды

орындау мерзімдері келісіледі және жұмыстардың уақыты мен ұзақтығын көрсете отырып, участкедегі болжамды жұмыстар туралы халыққа, кәсіпорындар мен ұйымдарға бұқаралық ақпарат құралдары, әлеуметтік желілер немесе ұялы байланыс арқылы хабарланады.

6-тарау. Ағаштарды кесу тәртібі

36. Құрылыш салуға немесе басқа да жұмыстар жүргізуге бөлінген участкелерде жасыл екпелерді сақтау мүмкін болмаған жағдайда, егер қолданыстағы жасыл екпелер түрғын үй құрылышы ғимараттарын қоса алғанда, басқа да құрылыштар үшін қатер төндіретін болса, ағаштарды кесу Заңға сәйкес үекілетті органның рұқсаты бойынша жүргізіледі.

37. Ағаштарды кесу:

1) бекітілген және келісілген қала құрылышы құжаттамасында көзделген құрылыш қызметін, құрылыш-монтаждау жұмыстарын жүзеге асыру үшін жағдайлар жасалуын қамтамасыз ету;

2) инженерлік абаттандыру объектілеріне қызмет көрсету, инженерлік желілерді реконструкциялау және салу, жерасты және жерусті коммуникациялары;

3) апаттық және төтенше жағдайларды жою, оның ішінде инженерлік абаттандыру объектілерінде және инженерлік желілерде жою;

4) бұрыннан бар объектілердің аумағын абаттандыру және эстетикалық түрге келтіру, жасыл екпелердің сапалық және түрлік құрамын жақсарту қажеттілігі;

5) адамдардың денсаулығы мен өмірінің қауіпсіздігіне қатер төндіретін, сондай-ақ жеке және занды тұлғаның мүлкіне залал келтіретін ағаштарды санитариялық кесу жағдайларында жасалуы мүмкін;

6) ағаштар мен бұталар жалпыға ортақ пайдаланылатын жерлерде өсіп тұрған жағдайларда жүзеге асырылады.

38. Ағаштарды кесу үекілетті органның рұқсаты бойынша жүргізіледі.

Үекілетті орган Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 31 қазандығы № 1034 қаулысымен бекітілген Өсімдіктер мен жануарлардың сирек кездесетін және құрып кету қаупі төнген түрлерінің тізбесіне (бұдан әрі – Тізбе) енгізілген жасыл екпелерді кесуге рұқсат берілмейді.

39. Жалпыға ортақ жерлердегі және ғимараттарға, құрылыштарға, көп қабатты түрғын үйлерге іргелес аумақтардағы желдің және табиғи сипаттағы өзге де жағдайлардың, жол-көлік оқиғаларының нәтижесінде ағаштар апаттық құлаған жағдайда құлаған ағаштарды жинауды, құлаған жерлерді уақтылы тазалауды және ағаш қалдықтарын шығаруды қызмет көрсететін участкелер бойынша ұйымдар жүзеге асырады.

40. Апаттық және төтенше жағдайларды жою кезінде, оның ішінде инженерлік абаттандыру объектілерінде үекілетті органның келісімінсіз ағаштарды мәжбүрлі түрде кесу мынадай:

ағаштардың, сондай-ақ олардың бұтақтарының құлауы адамдардың өмірі мен денсаулығына, ғимараттар мен құрылыштардың, коммуникациялардың және желілердің бүлінуіне қауіп төндірген;

жол қозғалысы қауіпсіздігіне кедергілер, оның ішінде жол белгілерін көзben шолуды жабатын кедергілер болған, жол белгілерін ауыстыру мүмкін болмаған жағдайларда жүргізіледі.

41. Ағаштарды мәжбүрлі түрде кесу фактісі апаттық-құтқару қызметінің куәландағы актісімен айғақталады, кейін уәкілетті органға мәжбүрлі түрде кескен сәттен бастап үш жұмыс күн ішінде хабарланады.

42. Жалпыға ортақ пайдаланылатын жерлерде ағаштарды санитариялық кесуді уәкілетті органмен жазбаша келісім бойынша осы жер участкесіне қызмет көрсететін көгалдандағы жөніндегі ұйымдар жүргізеді (келісім уақыты 30 жұмыс күн).

43. Ағаштарды кесу Заңға сәйкес уәкілетті органның рұқсаты бойынша, Жасыл еспелер тізіліміне сәйкес ағаштардың сандық, тұқымдық құрамын, жай-күйі мен орналасқан жерін дәл анықтау үшін уәкілетті орган маманының алдын ала ағашты кескен жерге баруы және Қағидаларға З-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жасыл екпелерді зерттеп-қарау актісін толтыруы арқылы жүзеге асырылады.

44. Жеке және заңды тұлғалар ағаштарды кесуге рұқсат алған кезде Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша кесілген ағаштардың орнына өтемдік отырғызу туралы кепілдік хат береді.

45. Кесілген жасыл екпелер мен кесілген қалдықтарды (угінділер, бұтақтар, жапырақтар, қабықтар) жұмыс жүргізілетін жерде жинауға және сақтауға жол берілмейді.

7-тaraу. Ағаштарды қайта отырғызу және өтемдік отырғызу тәртібі

46. Жасыл екпелерді жойылған (кесілген) участкеде не дендрологиялық жоспарда (көгалдандағы жоспарында) айқындалған участкелерде отырғызу өтемдік отырғызуулар болып табылады.

Өтемдік отырғызуулар өз мүдделері үшін жасыл екпелерді жоюоды (кесуді) жасаған не кінәсінен осы екпелердің бүлінуі немесе құрып кетуі орын алған жеке және (немесе) заңды тұлғалардың қаражаты есебінен жүргізіледі.

47. Кепілдік хатқа сәйкес жеке және заңды тұлғалар өтемдік отырғызу сәтінен бастап үш жыл ішінде (ағаш көшетінің жерсінүү кезеңі) Қағидалардың 26-тармағының 4), 5), 6), 7) және 8) тармақшаларына сәйкес көшеттерді күтіп-ұстасу және қорғау жөніндегі іс-шараларды жүргізеді.

48. Отырғызылған көшеттер өтемдік отырғызу кезінде жойылған жағдайда, олардың мүддесі үшін кесу жүргізілген тұлғалар жасыл екпелерді қайта отырғызууды жүргізеді және оларды қайта отырғызу жүргізілген сәттен бастап үш жыл бойы (ағаш көшетінің жерсінүү кезеңі) күтіп-ұстасу және қорғау жөніндегі одан әрі іс-шараларды қамтамасыз етеді.

49. Үш жыл өткеннен кейін, өтемдік отырғызууды жүзеге асырған жеке және заңды тұлғалар уәкілетті органмен бірлесіп, Қағидаларға 1-қосымшаға

сәйкес нысан бойынша жасыл екпелердің жерсінү актісін жасайды және одан әрі күтіп-ұстай үшін тиісті аудан әкімі аппаратының тенгеріміне береді.

50. Уәкілетті орган өскен ағаштарды Жасыл екпелер тізіліміне енгізеді.

51. Жасыл екпелерді түгендеу және орман патологиялық тексеру материалдарына сәйкес қайта отырғызылуға жататын ағаштар уәкілетті органның жазбаша нұсқауына сәйкес участекерге қайта отырғызылады.

52. Жеке және заңды тұлғалар ағаштарды қайта отырғызу кезінде өтемдік отырғызу жүргізілмейді.

53. Егер қайта отырғызу ағаштардың солып қалуына әкеп соққан жағдайда, өтемақының он еселенген мөлшері белгіленеді.

54. Ағаштарды қалпына келтіру өтемдік отырғызу жоспарына сәйкес, қажет болған жағдайда топырақты құнарлы топыраққа ауыстыра отырып, арнайы участекерде жүргізіледі.

55. Жалпыға ортақ пайдаланылатын жерлерге өтемдік отырғызу және күтіп-баптау және күтіп-ұстau жөніндегі жұмыстарды өз штатында көгалдандыру саласындағы мамандары бар көгалдандыру жөніндегі ұйымдар жүргізеді.

Өтемдік отырғызу кезінде бір жылдық көшеттерді пайдалануға жол берілмейді.

56. Өтемдік отырғызулар мынадай мөлшерлерде:

1) «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жергілікті атқарушы органның рұқсаты бойынша жасыл екпелер кесілген, сондай-ақ жеке және (немесе) заңды тұлғалардың меншігіндегі немесе пайдалануындағы ғимараттарға, құрылыш жайларға іргелес аумақта олар құрып кеткен кезде – он еселенген мөлшерде;

2) жасыл екпелер заңсыз жойылған (кесілген) кезде не олардың құрып кетуіне алып келген бүлінуі кезінде – елу еселенген мөлшерде жүзеге асырылады.

57. Сирек кездесетін және жойылып кету қаупі төнген өсімдік түрлерінің тізбесіне енгізілген жасыл екпелер заңсыз жойылған (кесілген) не олардың құрып кетуіне алып келген бүлінген жағдайда – бір жұз еселенген мөлшерде жүзеге асырылады.

58. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 31 мамырдағы № 441 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының орман заңнамасын бұзудан келтірілген залалдың мөлшерін есептеуге арналған базалық ставкалардың 4-тармағында көзделген зиян үшін жеке және заңды тұлғаларға қойылатын талаптарды уәкілетті орган есептейді.

59. Ағаштарды өтемдік отырғызу кесегімен биіктігі кемінде 2,5 метр жапырақты ағаш көшеттерін немесе кесегімен биіктігі кемінде 2 метр қылқан жапырақты ағаш көшеттерін отырғызу арқылы жүргізіледі.

Көшеттердің жоғарғы тамыр жүйесінен діңінің диаметрі 3 сантиметрден кем емес болуы, дің бөлігінің 1,3 метр жоғары болуы қажет.

Отырғызуын түрлік құрамын уәкілетті орган айқындайды.

60. Ағаштарды кесу кезінде өтемдік отырғызу уәкілетті органның рұқсаты бойынша және (немесе) ағаштарды заңсыз кесу, жою немесе бұлдіру

кезінде кесу, ағаштарды жою немесе бұлдіру орнынан 1 километр радиуста уәкілетті орган көрсеткен учаскеде жүргізіледі.

Өтемдік отырғызу үшін кесу орнынан 1 километр радиуста бос орын болмаған кезде өтемдік отырғызу аумағын уәкілетті орган жазбаша түрде көрсетеді.

61. Ағаштарды мәжбүрлі түрде кесу кезінде өтемдік отырғызу көгалдандыруды, көгалдандыру жөніндегі ұйымды тарта отырып, жалпыға ортақ пайдаланылатын жерлерде жүргізіледі.

62. Өтемдік ағаш отырғызу дендрологиялық жоспарға сәйкес жүзеге асырылады.

63. Жол-көлік оқиғасы салдарынан жалпыға ортақ пайдаланылатын жерлерде және жеке аумактарда өсетін жасыл екпелер механикалық зақымданған немесе жойылған жағдайда кінәлі тарап көшеттер отырғызу арқылы бүлінген немесе жойылған екпелерді бес есе өтемдік қалпына келтіруді жүргізеді.

64. Өтемдік ағаш отырғызу жөніндегі жұмыстар аяқталғаннан кейін жеке және занды тұлғалар бір ай ішінде уәкілетті органды өтемдік отырғызу жоспарына сәйкес жұмыстардың орындалғаны туралы жазбаша түрде хабардар етеді.

Асганаңа қаласының аумағында жасыл
екпелерді жасау, күтіп-ұстай және
корғау қаридарына
1-қосымша

Нысан

Жасыл екпелердің жерсінү акті

20 ж. «» Жасыл екпелердің отырғызған мекенжайы:

№	Рұксаттың Кесілген Қайта		Ескертпе		Калпына кеңтіруге арналған көшеттер саны, дана
	Занды	Жаңе	Отемдік немесе Жағдай	Бастамаштық	
1	2	3	4	5	6
2	3	4	5	6	7
3	4	5	6	7	8
4	5	6	7	8	9
5	6	7	8	9	10

1.

Корытынды:

Жеке немесе занды тұлғаның өкілі

Уәкілетті органның лауазымды адамы

(Т.А.Ә., қолы) (мөрі бар болса)

(Т.А.Ә., қолы) (мөрі бар болса)

Астана қаласының аумағында жасыл
екпелерді жасау, күтіп-ұстай және
корғай қагидаларына
2-көсімші

Нысан

Жасыл екпелер объектілерінің жылды 1 қантардағы Жасыл екпелер тізілімі мактатына қарай белу
Кала/елді мекен
Әкімшілік аудан: (код) _____
Жауапты иесі:

Кесте	
P/c № түгендөй/жасыл екле паспортының №	Жердін функционалдық максаты (екпелер санаты)
Бірлік-жарым ағаштар, дана	Топтар, куртингалар, дана
Барлық отырғызу, дана	Тогайлар, алқаптар, дана екпелер, дана

	(к.м.)			
Ашық кеңістіктер				

Астана қаласының аумағында жасыл
екілдерді жасау, күтп-устау және
корғай қағидаларына
3-көсімші

Нысан

20 »

P/c	Жасыл екпелердің табиғи курамы	Сакталады	Кесуге рұксат дана жасы, лін диаметрі, жыл	Рұксатсыз кесу дін диаметрі, см см	Рұксатсыз кесу жасы, жыл
1	2	3	4	5	6
2.	1	11	10	9	8
3.	2	11	10	9	8
4.	3	11	10	9	8
5.	4	11	10	9	8
6.	5	11	10	9	8
7.	6	11	10	9	8
8.	7	11	10	9	8
9.	8	11	10	9	8
10.	9	11	10	9	8
11.	10	11	10	9	8
12.	11	11	10	9	8

дана	жасы, жыл	дің диаметрі, см	дана жасы, жыл	жасы, жыл	дің диаметрі, см	куйі дің диаметрі, см	бірлік АЕК		сомасы тенге							
							12	13	14	15	16	17	18	19	20	
							21									

Осы акт данада жасалды.

Ескертпі: Зергел-карау актің жасын екпелерді кесүте немесе қайта отыргызуға құқық беретін құжат болып табылады.

Жеке немесе занды тұлғаның өкілі (мөри бар болса)

колы (Т.А.Ө.)

Уәкілдегі органның лауазымды адамы (мөри бар болса)

колы (Т.А.Ө.)

Астана қаласының аумағында жасыл
екпелерді жасау, күтпіл-ұсташа және
корғай қағидаларына
4-көсімші

Нысан

Жергілікті атқарушы органның басшысы
_____ (тегі,
аты, ол бар болған жағдайда әкесінің
аты, мемлекеттік органның атауы) _____ (жеке
тұлғаның тегі, аты, ол бар болған
жағдайда әкесінің аты не көрсетілетін
кызметті алушы занды тұра үйымының
атауы) және (немесе) сенімхат бойынша)

(ЖСН/БСН)
Мекенжайы
_____ (занды
мекенжайы немесе тұрғылықтың жері)
байланыстар

_____ (электрондық мекенжайы, телефон)

Кепілдік хат

_____ (жеке немесе занды тұлғаның
атауы) ағаштарды кесуғе рұқсат алған сәттен бастап ай ішіндегі _____
дана көлемінде етемдік ағаш

отырғызууды жүргізуге кепілдік береді, _____ тұрымдышар, ағаштардың орнына _____ дана,
 _____ Ушін кесілтін тұрымдар _____ мекенжайы бойынша: (себебі
 көрсетіледі) _____ 20 жылды «____» жасыл екпелерді зерттеп-карай
 актісіне сәйкес.

Отырғызылған кешеттер жойылған жағдайда, қайта отырғызуға кепілдік береді.

Өтемдік отырғызу сәтінен бастап уш жыл ішінде (ағаш көшегінің жерсін кезеңі) Астана қаласының аумағында жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстau және корғау қағидалары 26-тармағының 4), 5), 6), 7) және 8) тармақшаларына сәйкес кешеттерді күтіп-ұстau және корғау жөніндегі іс-шараларды жүргізуге және уш жыл өткеннен кейін оларды ағаштардың жерсінүү актісі негизінде жергілікті атқарушы органның төңгеріміне беруге кепілдік береді.

(жеке немесе занды түрганың атаяу) Астана қаласының аумағында жасыл екпелерді жасау, күтіп-ұстau және корғау қағидаларын бұзғаны үшін «Әкімшілік күккүйк бүзушылық туралы» Қазақстан Республикасының кодексінің 381-1 және 386 баптарына сәйкес жауапкершілікке тартылатыны хабарланды.

Күні: 20 ____ ж. «____» _____

«Басшының Т.А.Ә. және қолы (мөрі бар болса) _____